

Светът пред прага ни

Изследване на света

Този пакет с образователни материали е разработен в рамките на проекта "Светът пред прага ни", финансиран от Лотарията "Големи награди за всички" и Европейския съюз.

Изказваме благодарност на участващите преподаватели
от учебните заведения в Бъроу във Фърнес, Камбрия

Съдържанието на пакета е собственост на екипа на проекта. Запитвания могат да бъдат изпращани на адрес CDEC / Център за развитие на образова-нието в Камбрия/, Low Nook, Rydal Road, Ambleside, UK, или office@cdec.org.uk

Светът пред прага ни

Кутията **"Изследване на света"** е една от поредицата ресурсни кутии, разработени в рамките на проекта "Светът пред прага ни", финансиран от Лотарията "Големи награди за всички" и Европейския съюз. Съдържанието на тези кутии е съставено благодарение на всички идеи, стремежи и неугасващото през годините желание на екипа на CDEC да се съберат образователни материали, които да ентусиазират и да накарат много малки деца в Камбрия да се ангажират позитивно и креативно с разнообразния свят около тях. .

Кутията **"Изследване на света"** е част от целия набор от пет кутии, като останалите са:

Различни и еднакви
Оценяване на света
Сътрудничество
Справедливост

Съдържанието на ресурсните кутии дава възможност за игри, (ролеви игри и обикновени игри), за дейности, насърчаващи творчеството и мисленето, които могат да са на открито и закрито. В тях можете да намерите и препратки към други книги, третиращи теми като разбиране и зачитане на различията, отпадъци и рециклиране, устойчиво развитие и игри от целия свят.

The boxes contain activity sheets, attractive supporting resources, artefacts, story books and other texts from around the world aimed at helping children to develop a greater

Какво има вътре?

Материали в кутията

Карти на дейностите

1. На борда на космически кораб със Зог
2. На различно място със Зог
3. Да отидем в Индия!
4. Хлебчета чапати и други неща
5. Нещата, с които сме облечени
6. Пътешествие под земята
7. Да изследваме със Зог какво има на прага ни
8. Светът
9. Игри „Пусни кърпичката“ и Анхар-Бахар
10. Да направим обиколка

Книги

1. Да израснеш гражданин на света
2. Отглеждане на невен
3. Запознай се със Зог
4. Извинете, това Индия ли е?
5. Индийската градина на Лили
6. Шомпа живее в Индия
7. Отиваме на лов за мечки
8. Какво да направя?
9. „И“ като „Индия“
10. Всички видове хора
11. Всички видове вярвания
12. Моят свят, твоят свят
13. Сарито на мама
14. Една усмихната баба
15. Кокошката на Ханда
16. Саламату и Кандони изчезват

Други ресурси

1. Куклата Зог за дейността „**На борда на космически кораб със Зог**“ и „**На различно място със Зог**“.
2. Два космически кораба от оранжев материал за горните дейности.
3. Надуваем глобус/ карта за дейността „**На различно място със Зог**“, „**Светът**“, и „**Да направим обиколка**“.
4. Огромна пъзел с изображението на света за дейността „**Светът**“.
5. Снимки от Индия за дейността „**Да отидем в Индия**“.
6. Рецепта за хлебчетата чапати за дейността „**Чапати и други неща**“.
7. Огледала за дейността „**Да изследваме със Зог какво има на прага ни**“.
8. Снимки/плакати на различни видове транспорт за дейността „**Да направим обиколка**“.

Какво няма вътре...

CDEC е осигурил набор от материали, свързани с дейността в тази ресурсна кутия. Въпреки това, ако е необходимо, ще трябва допълнително да бъдат набавени следните предмети:

- Пастели, флумастери, хартия
- Самозалепващи се кръгчета
- Тунели за игра
- Тъмен плат/чаршафи
- Изсушени листа
- Фотоапарат
- Туристически брошури за Индия
- Съставки за тесто
- Картинки на видове транспорт, донесени от децата
- Снимки на хора, които носят дрехи, предназначени за различни случаи, напр. сватби, свободно време, работническо облекло и т.н.

Преди да започнете дейността или преди да излезете на открито, моля, уверете се, че имате съответните предмети, описани по-горе.

НА БОРДА НА КОСМИЧЕСКИ КОРАБ СЪС ЗОГ

Ролева игра/Игра

Ресурси:

- Книгата „Запознай се със Зог”
- Куклата Зог
- Космическият кораб на Зог

Описание на дейността:

- Прочетете историята „Запознай се със Зог”
- Помолете децата да се качат в космическия кораб и да тръгнат на пътешествие. Помолете ги да си представят как се приземяват на същото място, каквото е и училищния двор, кварталното игрище, или паркът, място край реката или други места, познати на децата.
- Седнете в кръг и приканете децата да опишат мястото, където са се приземили. Какво представлява това място? Застроено ли е? Има ли дървета, сгради? Тихо ли е? Спокойно? Шумно? Цветисто/мрачно?
- Това място остава ли едно и също или се сменя с времето? (сезони и други промени).
- Какво им харесва/ не им харесва в мястото? Защо? Как би могло да бъде по-хубаво?
- Всички ли мислят/чувстват едно и също за това място?
- Използвайте подхода за устойчиво споделено мислене, за да разгърнете диалог с цел да изследвате и разширите техните знания и възприятие за тяхната местност/квартал, преди да продължите с дейности, които изследват места в чужбина.

Съвет:

Може да е от полза да се записват коментарите и изказванията, направени от децата, за да се свърже с дейността **„Да изследваме със Зог какво има на прага ни”** в рамките на тази ресурсна кутия („Изследване на света”), което дава на децата възможност физически да изучат и да помислят за средата, която ги окръжава непосредствено.

Дейности за продължение:

Помолете децата да разпитат родителите си/баба/дядо за местата от гореописаната дейност. Какви ги помнят от миналото? Как са се променили – ако са различни сега?

Пътуване със Зог – ресурсна кутия „Оценяване на света”.

Маршрутна пръчка – кутия „Оценяване на света”.

НА РАЗЛИЧНО МЯСТО СЪС ЗОГ

Ролева игра/игра

Ресурси:

- Книгата „Запознай се със Зог“
- Куклата Зог
- Космическият кораб на Зог
- Карта на света/глобус
- „И“ като Индия

Описание на дейността:

- Прочетете „Запознай се със Зог“. Ако вече сте го чели в предходно занятие, тогава започнете това занятие, като приканите децата да преразкажат пътешествието на Зог, описано в книгата.
- Тръгнете на пътуване в космическия кораб и им кажете, че ще се приземите в чужбина.
- Кажете им, че сте се приземили в някаква много далечна държава (например, Индия) и я намерете на глобуса/картата.
- Почетете от книгата „И“ като „Индия“. Обсъдете картинките в книгата за Индия и потърсете приликите и разликите между обкръжаващата среда и далечната държава (Можете да направите справка в раздел 9: „Извинете, това Индия ли е?“ от „Да израснеш гражданин на света“ – Наръчник по възпитание на глобално мислене в ранна възраст” - за допълнителна информация относно Индия, за целите на това занятие).

Препоръчвана литература:

Индийската градина на Лили

Извинете, това Индия ли е?

Шомпа живее в Индия

Дейности за продължение:

Извинете, това Индия ли е? – дейност 1 от раздел 9, „Да пораснеш гражданин на света“ – RISC

Какво е дом? – ресурсна кутия „различни и еднакви“.

Тематична кутия за Индия (EYFS)

Или, за да изследвате друга държава, използвайте тематичната кутия за Гана (EYFS)

ДА ОТИДЕМ В ИНДИЯ

Ролева игра/игра

Ресурси:

- Туристически брошури
- Плакати
- Книги със снимки на индийски малки и големи градове и села

Описание на дейността:

- Направете път за туристическа агенция в класната стая, където децата могат да разгледат брошури, плакати, книжки и т.н.
- Попитайте ги къде биха искали да отидат, като им предложите местата – градове, села, планини, хълмове, морски бряг, природни резервати и т.н.
- Кажете им, че ще отнеме няколко часа, за да стигнат там. Как ще се доберат дотам? Как биха искали да пътуват до избраното от тях място?
- Къде биха искали да отседнат? Това би могло да бъде малък/голям хотел, хостел, квартира под наем, къща-лодка, палатка в пустинята и т.н. Продължете заниманието, като седнете в кръг и започнете разговор относно това защо те са избрали дадено място. Какво им хареса/не им хареса в мястото?
- Помолете ги да си помислят за сходствата и връзките с местата от заобикалящата ги среда. Горещ/студен климат, планини/хълмове, реки/морета, видове транспорт. .

Препоръчана литература:

Индийската градина на Лили

Дейности за продължение:

Какво е дом? – ресурсна кутия „различни и еднакви“

Занятие с индийски кукли – „Да пораснеш гражданин на света“ – RISC.

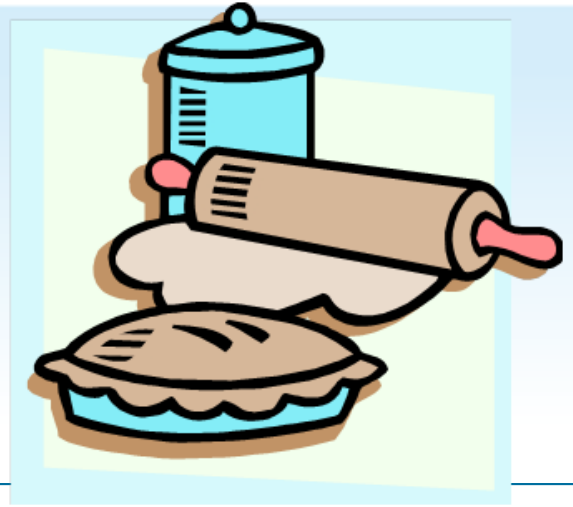

ХЛЕБЧЕТА ЧАПАТИ и ДРУГИ НЕЩА

Ролева игра/игра

Ресурси:

- Какво да направя?
- Рецепта за направата на тесто за хлебчета чапати
- Съставки за чапати

Описание на дейността:

- Започнете с четене на книгата „Какво да правя“.
- Продължете с направата на тесто за хлебчета чапати. Направете част от тестото във формата на чапати и изпечете, ако е възможно. В противен случай, кажете, че хората по цял свят (а не само в Индия) ядат и обичат хлебчетата чапати с индийски ястия. Чапати са плоски хлебчета.
- Ако е възможно, приканете децата да пробват чапати. Помолете ги да се сетят за подобна храна/храна направена от тесто, която се яде в техния дом. Това може да бъде хляб, питчици за бургери, панини, пита (тестен джоб), гевречета, пица и т.н.
- Разделете оставащото тесто между децата и ги помолете да направят от тестото формички/обекти.

Препоръчана литература:

Нашата храна, нашият свят

Хайде да ядем!

Хляб! Хляб! Хляб!

(не е в кутията)

Дейности за продължение:

Децата може да донесат картинки/снимки на различни видове хляб, за да направят малка изложба.

Храната: Покази и обсъди – ресурсна кутия „Оценяване на света“.

Храната по света - ресурсна кутия „Оценяване на света“.

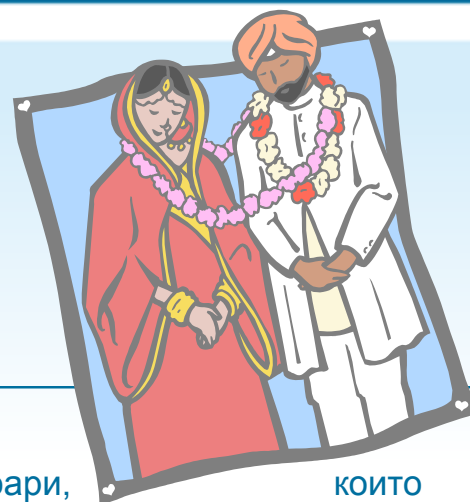

НЕЩАТА, С КОИТО СМЕ ОБЛЕЧЕНИ

Ролева игра/игра

Ресурси:

- „Увитият Хиджаб”
- Шалвари и камиз, сари, детско облекло, шалчета и набор от бижутерия
- Снимки, плакати и картинки на хора, които са облечени с различни дрехи в различни ситуации

които
време, за да

Описание на дейността:

- Помолете децата да донесат снимки с дрехи и аксесоари, носят самите те или в тяхното семейство по различно направите малка нагледна изложба за тази дейност.
- Прочетете „Увитият хиджаб”.
- Помолете децата да потърсят неща, сходни с техния собствен живот, като разгледат снимките внимателно. Кажете им, че ако си помислят внимателно, те ще открият, че ние имаме много общо с хората от други страни, в този случай – Индия.
- Картинките в книгата дават примери за дрехи, които децата носят понякога, включително специални случаи. Могат ли те да се сетят за някакви случаи, когато носят специални дрехи? Използвайте снимките, които децата са донесли, ако е подходящо.
- Обяснете, че има много различни видове дрехи, които се носят в различни случаи от различни хора.
- Покажете дрехите на децата и ги попитайте дали знаят как се казват тези дрехи. Кажете им правилните им названия.
- Насърчете децата да пробват дрехите. Изслушайте техните коментари и ги помолете да използват правилните понятия, когато разказват за различните видове дрехи. Използвайте подхода на устойчивото споделено мислене, за да проведете разговор, задавайте въпроси и задълбочете размишленията им.

Препоръчана литература:

Моят свят, твоят свят
Сарито на мама
Всички видове хора
Всички видове вярвания

Дейности за продължение:

Разгледайте моделите на дрехите и шарките, материалите/платовете в кутията „Индия”.

ПЪТЕШЕСТВИЕ ПОД ЗЕМЯТА

Дейност на открито

Ресурси:

- Няколко тунела за игра
- Тъмен плат
- Сухи листа
- „Отиваме на лов за мечки!”

Описание на дейността:

- Сложете няколко тунела за игра в двора и ги свържете в един голям тунел.
- Покрийте тунелите с парчета тъмен плат.
- Разпръскайте сухи листа в тунелите.
- Кажете на децата да пълзят през тунелите във въображаемо пътуване под земята.
- Продължете занятието, като седнете в кръг и помолете децата да споделят своите преживявания. Как биха описали на Зог своето пътуване под земята?
- Хареса ли им/не им хареса? Защо? Какво беше усещането да пълзиш измежду листата? Как миришеха? Как шумоляха? С какво се отличаваха от игрите в тунел без добавените елементи?
- Как сравняват подземното пътуване с пътешествието в космическия кораб на Зог?
- Можете да приключите това занятие като прочетете „Отиваме на лов за мечки”.

Препоръчана литература:

Запознай се със Зог

Дейности за продължение:

Пътуване със Зог – ресурсна кутия
„Оценяване на света”.

ДА ИЗСЛЕДВАМЕ СЪС ЗОГ КАКВО ИМА НА ПРАГА НИ

Дейност на открито

Ресурси:

- Запознай се със Зог
- Фотоапарат
- Огледалце за всяко дете
- Пастели, флумастери, хар-

Описание на дейността:

- Започнете с бърз преговор на страниците 10 и 11 от книгата „Запознай се със Зог“. Обяснете на децата, че ще правят карта на местността, точно като Зог и Момчето, когато се върнат в класната стая.
- Излезте на разходка из квартала. Можете да обедините тази дейност с дейността **„На борда на космически кораб със Зог“** и посетете същото място (като например игрище, място край реката и т.н.), където космическият кораб се беше приземил преди това.
- Можете да направите снимки по време на разходката. Ако е възможно, децата могат сами да ги направят с фотоапарати за еднократна употреба.
- За да бъде по-интересно, помолете децата да държат огледалцата си хоризонтално, за да могат да виждат сградите, дърветата и т.н. под различен ъгъл.
- Какво представлява мястото? Застроено ли е? Има ли дървета, сгради? Тихо ли е? Спокойно? Шумно? Разноцветно/мрачно? Това място остава ли същото или се променя с времето? (сезони и други промени)
- Какво децата харесват или не харесват в това място? Защо? Как би могло да се направи по-добро?
- Всички ли мислят и чувстват едно и също за това място?
- Можете да продължите заниманието, като седнете в кръг. Използвайте подхода на устойчивото споделяно мислене за да изследвате и задълбочите тяхното знание за заобикалящия ги свят/непосредствената заобикаляща ги среда. Използвайте снимките, направени по време на разходката и горепосочените въпроси, за да разгърнете диалог.
- Ако е уместно, направете връзка с тяхното предходно въображаемо пътуване на космически кораб и техните мисли, коментари и изявления след пътуването. Научили ли са нещо ново за мястото? Чувстват ли се по различен начин сега, когато са посетили, изучили и размислили внимателно за това място?
- Приключете занятието, като помолите децата да направят карта на пътешествието на лист хартия. Направете малка изложба с използване на снимките и рисунките на децата.

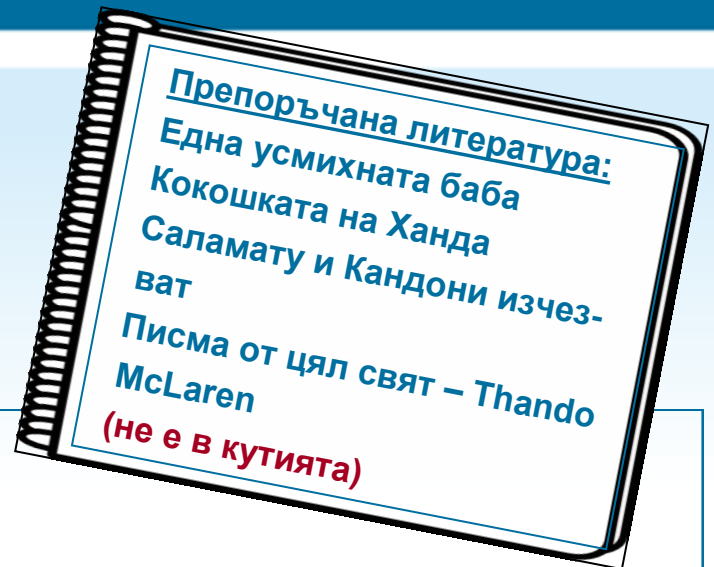

СВЕТЪТ

Игри/ занятия на закрито

Ресурси:

- Пъзел с картата на света
- Глобус
- „Баба ми отиде на пазар“

Описание на дейността:

- Съберете пъзела с децата.
- Когато сте готови, седнете в кръг около пъзела. Хвърлете глобуса в което и да е дете. Помолете детето да избере точка на картата.
- В зависимост от възрастта на детето, изберете един критерий (форми, шарки, цветове, море, вода, земя, държави, климат, пътуване, храна).
- Продължете, като помолите това дете да хвърли глобуса на някого друг.
- Продължете играта докато всяко дете не е минало по реда си и е получило възможност да хване глобуса и да избере точка в пъзела-карта на света.
- Можете да приключите заниманието като прочетете „Баба ми отиде на пазар“. Можете също да отбелязвате на глобуса онези места, до които пътува Баба.

(Адаптирано от „Отглеждане на невен“ – WEDG“)

****Като допълнителна възможност за задълбочаване на знанията на децата относно света, можете да поставяте стикери на глобуса или голямата карта на света, след като четете разкази или текстове, в които действието се развива в чужбина. Вижте **списъка** с препоръчана литература по-горе.**

Дейности за продължение:

- Потърсете на картата България и поговорете за местонахождението ѝ, размера и т.н. Какви са общите черти/разликите между България и избраната страна/ място?
- Дейности от WATOTO – Децата от цял свят от Trocaire.

ПУСНИ КЪРПИЧКАТА И АНХАР-БАХАР

Игри/ занятия на закрито

Пусни кърпичката: игра от Индия

- Децата застават в кръг, като едно дете е извън кръга. Детето извън кръга държи кърпичката. Той/тя тича по кръга и пуска кърпичката зад някого, като след това продължава да тича по кръга.
- Детето, зад което е била пусната кърпичката, я вдига и побягва по кръга в обратна посока, като се стреми да стигне пръв до освободеното от него място.
- Детето, което стигне първо до освободеното място, застава там, а другото дете става обикалящия с кърпичката.

(Източник: Първи стъпки към правата – UNICEF)

Анхар-Бахар: игра от индия

- Започнете играта, като образувате на пода кръг с използване на клонки, въженце, тебешир или камъчета.
- Изберете водач и помолете другите деца да застанат вътре в кръга.
- Водачът извиква думата на хинди „анхар“ (което значи „вътре“), или извиква „бахар“ (което значи „навън“), а децата скачат навътре или навън в зависимост от командата. Водачът се провиква все по-бързо и по-бързо. Ако той или тя извика „анхар“ докато децата са вече вътре в кръга, то децата трябва да останат неподвижни там, където са. Ако водачът извика „бахар“ докато децата са вече извън кръга, те остават там, където са. Всеки, който остане на грешната страна на кръга, излиза от играта и чака край кръга, докато започне нова игра.
- Продължете да играете, докато не остане само едно дете. Той или тя става новият водач, а играта започва отново.

(Източник – „Да пораснеш гражданин на света“ – RISC. Източник на играта: Acker Baka Boo, Opal Dunn)

Дейности за продължение:

- Помолете децата да намерят приликите с други игри, които те играят.
- Разкажете за произхода на дадените игри, например, играта Змии и стълби, която е от Индия.
- За други игри от целия свят, вижте Арау-Лилим и Сипа в книгата „Запознай се със Зоґ“.

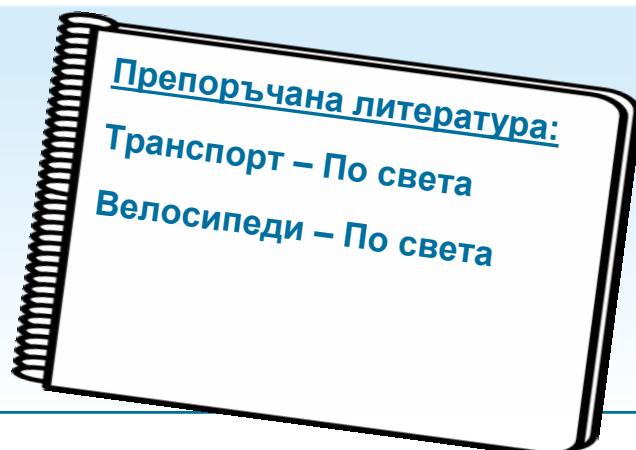

ДА НАПРАВИМ ОБИКОЛКА

Покажи и обсъди

Ресурси:

- Плакати и снимки на различни видове транспорт от цял свят.
- Картинки и снимки, донесени от децата
- Карта на света
- Цветни стикери
- „Ела да се повозиш с нас“

Описание на дейността:

- Направете малка изложба от плакатите, картинките и снимките, донесени от децата.
- Прочетете „Ела да се повозиш с нас“.
- Изберете снимка, плакат или картинка, и определете вида транспорт и държавата, където е била направена снимката.
- Поставете цветни самозалепващи се кръгчета (като например, червени за колела, сини – за коли и т.н.) върху подходящата държава. Това зрительно ще създаде видима представа за приликите/разликите във видовете транспорт по света.
- Приканете децата да задават въпроси по картинките и да се вгледат добре в това, което става на снимките. Насърчете децата, изхождайки от техния собствен опит, да си помислят защо хората предприемат пътувания. Това би могло да бъде посещение на членове на семейство/приятели, пътуване до училище, на почивка, превозване на храна/вода и т.н.
- Използвайте подхода на **устойчивото споделено мислене** за да разгърнете диалог. Вземете предвид причините, поради които един вид транспорт е по-добър от друг (скорост, задръстване, дим, стойност, зависимост от ландшафта и т.н.).
- Прочетете раздела **Използване на картички, плакати и снимки** за допълнителни идеи как да използвате снимките.

Дейности за продължение:

Разположете материали от различни държави по екрани или рамки и др. подобни, за да създадете интересна, пъстра и разполагаща среда за игра или място за изложба. Окачете плакати с надписи „Здравей“ или „Добре дошли“ на различни езици в местата на изложбата или около тях.

Споделено и устойчиво мислене

Споделеното и устойчиво мислене може да се дефинира като:

“ Епизод, в който двама или повече души работят заедно като размишляват за разрешаване на проблем, дефиниране на концепция, оценка на дейности, обогатят описание и т.н. И двете страни трябва да допринасят за интелектуалния процес, така че дискусията да се развива и разширява

Iram Siraj- Blatchford et al (2002) Търсене на ефективна педагогика за ранна възраст

Поддържане и развиване на мисленето и разширяване на участието

- Предложете на децата информация по темата и ги насърчете да добавят свои идеи
- Поканете децата сами да решат как да участват
- Използвайте аналитични изказвания по време на обсъждането за насърчване на децата да изучат темата допълнително
- Замълчете за кратко време и направете пауза преди да зададете следващия въпрос Споделете собствен опит и дайте на децата време за отговор
- Изяснявайте идеите, за да се гарантира, че всеки е разбрал това, което другите деца казват, и да се насърчат другите да добавят свои гледни точки

From the study: “The Effective Provision of Pre-School Education (EPPE) Project: Final Report” by De Silva et al (“2004)

Използване на картички, постери и снимки

Можете да използвате изображения от страната и чужбина, за да развиете разбиране, осъзнаване и оценяване на света наоколо. Ето някои предложения за разширяване на идеите на децата и насърчаване на диалога.

1. **Изрязани снимки:** - Наредете и частично покрийте снимки на маса. Поканете децата да споделят своите мисли за това, което виждат. Постепенно разкрийте части от снимката и ги насърчете да разширят и развият своето мислене чрез въпроси и твърдения. *(От Осъзнаване на разнообразието в ранна възраст-CDEC)*
2. **Индия или Великобритания?** - Наредете 10 фотографии, пет от Великобритания и пет от друга страна, да речем Индия. Избягвайте стереотипи, които описват както селските, така и градски места в двете страни. Номерируйте снимките за лесна идентификация. Изрежете две парчета хартия, маркирани с името на съответните страни. Помолете децата да ви помогнат да подредите вашите "объркани" фотографии. Помолете ги да постигнат споразумение коя снимката отива под всяко заглавие. Оставете настрана тези, за които те не могат да вземат решение като група. Насърчете коментари, изказвания и обяснения на решенията, така че да се развива диалог. *(От Как знаем, че работи - RISC)*
3. **Едноминутна история** –Осигурете голям набор от фотографии и поканете децата да гласуват за любимата си снимка. Изберете снимка с най-много гласове и я покажете в центъра на голям лист хартия. Работейки в групи, член от групата може да записва мислите и коментарите около снимката. После покани децата да разкажат едноминутна история. *(От Да го направим реалност Birmingham)*
4. **WHICH ONE IS MISSING?** - See page 11 of Growing Marigolds-WEDG (Included in the box)
5. **WHICH ONE SHALL I BE IN?** - See page 21 of Growing Marigolds-WEDG (Included in the box)

**ПРОВЕРЕТЕ СЛЕДВАЩИЯ ЛИСТ ЗА НАБОР ОТ ВЪПРОСИ ЗА
РАЗШИРЯВАНЕ НА МИСЛЕНЕТО**

Мислене чрез използване на картички, постери и снимки

Използване на въпроси и съждения

- Какво бихте казали на?
- Кого би избрал да бъде твой приятел?
- Чудя се защо мислиш така?
- Какво искаш да кажеш?
- Как е подобно / различно мястото, където живеете?
- Какво мислите за това място?
- Как мислиш, че те се чувстват?
- Кои хора изглеждат щастливи / тъжни?
- Чудя се какво правят?
- Чудя се къде отиват?
- Какво искам да кажа за?
- Какво бихте искали да попитам?
- Можете ли да си представите себе си на това място?
- Какво ще чуете, помиришете, видите или вкусите?
- Мисля, че бих искал да живея тук, защото (посочва лично предпочитание)
- Нека видим какво се случва в тази картина
- Аз наистина искам да знам повече за това ... (в отговор на това, което едно дете току-що каза)
- Значи, ти мислиш, че
- Бих искал да знам какво има извън снимката
- О! Какъв прекрасен начин за подреждане на плодове / рокля / шапка / кула / кола / дърво и т.н.

Свързване на „Изследване на света ” с това, което вече правите...

Някои дейности, които вие вече провеждате, може би имат връзка с темите от „Изследване на света”:

